

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK.

Egy évre . . . 10 K. — f.
 Hat óra . . . 5 K. — f.
 Három óra . . . 2 K. 50 f.
 Egyes számok ára 20 fillér

HIRDETESEK

□ centiméterenként - 4 fillér
 Nyitléri közlemények garmond
 soronként 30 fillér.

Gyakori hirdető és a velünk
 összekötöttségben levő hird. irodák
 arrendményben részesülnek.

BARS

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

A kéziratok a szerkesztőséghez küldendők.
 Kéziratok vissza nem adatnak.

FŐSZERKESZTŐ: DR. KERSEK JÁNOS.

Megjelen vasárnap reggel.
 SZERKESZTÉSÉRT A FŐSZERKESZTŐ FELELŐS.
 FŐMUNKATÁRS: JAROSS FERENC.

A hirdetések, előfizetések s a reklámokat a
 kiadóhivatalba kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA r. t.

Reményeink.

A magyar gazda biztató remény-
 nyel nézhet az idei aratás elé.

A földművelésügyi minisztérium
 terméskelentése, amely június hó 10-ig
 bezárólag tünteti fel a vetések állását,
 — e napokban jelent meg. A kiadott
 jelentés bevezetésében az időjárásról
 számol be és megállapítja, hogy az
 ország legtermékenyebb vidékein ki-
 elégítő esőzések voltak, amelyek a
 vetésekre jó hatást gyakoroltak. A
 hivatalos jelentés szerint hazánkban a
 közepesnél jobb termést remélhetünk.

A permetező és kiadós májusi eső,
 amely igazi aranyesője Magyarországnak,
 megjavított és helyrehozott min-
 dent. A rétek a legtöbb helyen buja
 legetőt adtak; a kaszálókön olyan
 magasra nőtt a fű, hogy gazdag ren-
 dek nyultak végig a kaszavágás
 nyomában. Kapás növényeink haragos-
 zöld tábláin örömmel nyugszik meg a
 vizsgáló szem. A levegő áramlása a
 gazdag vetések telt fejeit hullámozgatja
 az érlelő verőfényben. Szőlőinkben a
 magasra szökkenő borág gazdagon
 hozta ki a már virágzó hatalmas fű-
 tőket. Gyümölcsláinkon napról-napra
 szépen fejlődik a dús termés, amely
 élelmet és pénzt ígér a gazdának.

Ha a jó Isten megőrzi és meg-
 tartja azt, amit adott s a magyar
 gazda verejtékes munkájával egyesült
 tudással megvédi azt, ami mutatkozik:
 Magyarország népe elég bőven fog
 aratni.

Ujra meg fognak telni a magtá-
 rak és a lapos hadikenyér helyébe
 duzzadó buzakenyér és hófehér ka-
 lács léphet.

Ha a multnak nagy tanulságain
 okultunk is, akkor nem fognak többé
 szükségét látni s nem kell horribilis
 magas áron beszerezni a mindennapi
 kenyeret.

A feleslegtől bőven fog jutni
 mindazok családjainak, akiknek hoz-
 zártartozói ott védték a Kárpátok
 bércseit, hogy az országot elpusztítással
 fenyegető vad kozákok minden törek-
 vést megghiusítsák.

A világ rablójának és bérgyilkos
 banditáinak nem sikerült kicsehtetni
 bennünket. Hiába akarta elzárni a
 tengereket, hogy aggok, serdületlen
 gyermekek, családi támaszaiktól meg-
 fosztott, ártatlan családanyák éhen
 haljanak. A pokoli terv csődöt
 mondott.

Az öserő fenntartott bennünket.
 Jóságosan és testvériesen megosztot-
 tuk a sovány falatokat is magunk
 között,

És élünk, erősek vagyunk s ka-
 runk sujtó csapása maga előtt kergeti
 a kufár banditák bérgyilkos népét:
 az oroszt.

Hadiszertünk nem hogy megfo-
 gyatkozott volna, hanem napról-napra
 szaporodik és ma talán több van be-
 löle, mint volt a háboru elején.
 Ellenségeink pedig, akik előtt nyitva
 állt az egész világ, már keseregnek,
 panaszkodnak s keserű könnyeket
 hullatnak az ezer halált magukkal
 vivő gránátokért.

Hiszük, hogy nagyobb terméstünk
 lesz, mint amilyen tavaly volt. A
 magyar Anteus herculesi küzdelmében
 testével ismét megéri az anyaföldet
 s ereje újra és újra visszatért.

Most már nem tipornak le ben-
 nünket. Ha kell, hát jöhet még egy
 téli hadjárat Ha kell, leszedjük temp-
 lomaink minden harangját ágyúnak;
 csak a lélekharangot hagyjuk tenn a
 toronyban, hogy legyen mit kongatni,
 ha majd ádáz ellenségeink végső
 haláltusájukat vivják.

Mi élni fogunk. Életet adó májusi
 esőben fürdette meg a jó Isten hazai
 földünket, hosszú, nehéz küzdelmekkel
 meggyőztört lelkünket.

Reményeink teljesedni fognak.

Mi már élni fogunk! . . .

De . . . !

De bosszút is állunk minden al-
 jas és minden alávaló ellensége-
 inken!

A német hadsereg erejének forrásai.

(Irtta: Karafiáth M. dr.)

Folytatás.

A védőkötelezettség minden ép férfira
 való kiterjesztése természetesen azt köve-
 teli, hogy minden ép férfi egyuttal fegyver-
 bíró, harcosdett is legyen: ámde a szolgálati
 idő rövid volta megnehezíti a fegyveres
 szolgálatra való kiképzést. Az államo-
 k egymáshoz való, megváltozott viszonya
 pedig, az államlétkérdésének lényeges föl-
 tételek nt azt követeli, hogy az államnak
 mentül több ép férfiúja legyen: ámde a
 polgári élet átalakulása mindinkább apasz-
 tólág hat azoknak számára.

A németek mindezt tudták. Felismerték
 idejekorán azt a veszedelmet, mely őket
 haderejük értékének csökkenésével érhetné.
 Statisztikájuk kimutatta, hogy 1870—71-ben
 100000 sebesültjükre 400000 beteg jutott,
 ami fejenkénti betegedési 20 nap mellett
 12 teljes hadtestnek három hét tartamára
 való elvesztést jelent. Pedig akkor az
 1864. és 1866. évi hadjáratokban megedzett
 harcosok is küzdöttek még a német had-
 seregben.

Általánosan ismert dolog továbbá, hogy
 a paraszt adja a legértékesebb katoná-
 anyagot. A német statisztika azonban
 kimutatta, hogy míg a mult század elején
 Poroszország lakosságának 80% földműves
 volt, ez az arányszám már 1871-ben 50.-re
 és 1895-ben 35,75-re szállt le. Az összes
 birodalomban 1871-ben a lakosság 64%-a,
 1895-ben pedig már csak 49%-a volt
 földművelő.*) Az arányszámnak ez a csök-
 kenése a katonanyag értékének csökkenését
 jelentette, úgy hogy tartani lehetett attól,
 hogy a legközelebbi háboruban a táborosítás
 és menetelés fáradságai folytán megbetege-
 dettek száma majd még nagyobb lesz, mint
 1870—71-ben és veszélyesetlni fogja a
 harci sikert.

A sorozási statisztika is gondolkodóba
 ejtette a németeket. A feltétlenül alkalmatlanok
 száma évről-évre fokozatosan
 emelkedett.

A hadkötelesek nagyrésze városi lakos
 lett, ipari munkára vállalkozott s amig
 otthagya a jobb egészségi viszonyok között
 való, edző fizikai életet: a városokban, a
 gyárakban, műhelyekben annál kedvezőtlenebb
 egészségi és táplálkozási viszonyok
 közé került.

Még szomorúbb számadatokat szolgál-
 táltak az egyévi-önkéntési joggal bírók.
 Pedig ezek vannak hivatva, hogy háboru
 esetén mint tiszték és altisztek tábornokra,
 lélekjelentőre, kintartásra, önmegtadósra
 serkentsek és szoktassák a kevésbé értelmes
 legénységet, szóval, hogy példájukkal
 a csapat tömegakarátát felkeltsék és helyes
 irányba tereljék. Már pedig az értelmiség
 csökkenése a hadseregben, ennek értékének
 is csökkenését jelenti.

Ezek és más egyéb idevágó statisztikai
 adatok, arra késztették II. Vilmos
 császárt, hogy 1890-ben Berlinben iskola-
 ügyi értekezletet hívjon egybe. Az értekezlet
 maga a császár megnyitójával kezdte meg
 tanácskozásait december hó 4.-én.

A lángeszű császár felismerte, hogy
 miként az egyes ember életében, úgy a
 nemzet védőerejére nézve is áll a nagy
 hadverő Moltke gróf mondása:

„Csak a derék ember boldogulása
 tartós.“

II. Vilmos megjelölte azt a kettős
 irányt, melyben az értekezlet munkálatainak
 haladnia kell: Az oktatást nemzeti alapon
 kell fejleszteni, másrészt pedig a testi
 nevelést, kapcsolatban az egészséggtannal,
 mennél szélesebb alapokra fektetni. „Gon-
 dolják meg — így szól intő szava — minő
 sarjadékok várhat honvédelmünk a jövőben!“

Az értekezlet megértette a császári
 szöveget jelentőségét és innen kezdve Német-
 ország hozzáfogott ahhoz az áldásos hazafias
 munkához, mely katonáit két évtized alatt

*) L. Lorenz: Wehrkraft u. Jugenderziehung.
 Leipzig, 1899. R. Voigtländer. — 38. oldalon.

a földkerekség legelső, legfélelmetesebb had eregővé tette.

A rá következő évben hatalmas egyesület létesült, melynek célja az ifjúsági és népijátékokat német földön való fejlesztése és terjesztése volt. Ez az egyesület nagy munkába fogott, mely azóta célirányosan és fáradhatatlan buzgósággal folyik s melyben pedagógusok, magas közhivatalnokok, orvosok, tábornokek, tudósok, hatóságok egyaránt működnek köze példás lelkesséssel és lelkiismerettel s melynek az az eredménye, hogy ma már minden ép-kéz-láb német férfi és ifjú jó katona.

Miután a németek azt az igazságot felismerték, hogy a modern testi nevelés az állampolgári és a katonai nevelés számottevő, mellözhetetlen eszköze: az említett egyesület 1899. évi kongresszusán a következő kérdést tűzte ki tárgyalásra: „Mit követel a katonai szolgálat az ifjak erkölcsi és testi tulajdonságaitól és miként biztosíthatja az ifjúság nevelése a nemzeti véderő szolgálatában az ehhez szükséges előfeltételeket.” Azután bizottságot választott kebelőből a véderőnek nevelés útján való fejlesztésére.

Ez a bizottság évről-évre nagyobb és eredményesebb tevékenységet fejtett ki, a császár pedig büszke lehet annak a hazafias munkának a sikerére, melyet ő indított meg 24 évvel ezelőtt.

A német antimilitarizmus s a szocializmus ime meghódították a német haza eszméjének. A szocialisták egyik kiváló vezére az első között volt, akik életükkel áldoztak a hazaszeretnek a belga harcmezőn*) Több egy milliónál volt azoknak a száma, akik önkéntesekül jelentkeztek a kétfélel megátadott haza védelmére. Az Emden cirkáló, a tengeratti „U. 9.” a Zepelin léghajóinak s a Taubek hősei, a francia-belga várak megvívói, Hindenburg muszkaverő báor vitzsei, mind, mind annak a celtudatos, lelkiismeretes munkának a gyümöcse, melyet Németország lelkes tanítói 24 éven át hűséges odaadással végeztek.

Németország oktatás-nevelésügye ráakadt annak a titkára, hogyan kell a hazának — nem az orszáknak — hanem a honvédelem céljaira alkalmas, fegyverbíró, harchoz edzett ifjúságot fölnevelni. Olyan nevezetéseket latunk ma ott harcba vólni, kikben megvan: az istenfélés, a császár és fejedelmük iránti föltétlen hűség, a haza igazi szeretele, a nemzeti becsület mely érzete, önzetlen áldozatkészség, hősi bátorság, az engedelmesség és fegyvtelen szelleme és a farsadságbírási.

Németország büszke lehet tudományára, művészetére, irodalmára, iparára, kereskedelemre, közigazgatására, gyarmataira, de mindennek föltt védő erejére, melynek minden egyebet köszönhet. A német nép nemzeti önbizalma tehát reális alapon nyugvó reális értékek, aminővel ellenségei közül egyik sem dicsekedhet.

* * *

(Vége köv.)

*) Frank dr. a birodalmi gyűlés képviselője.

A lévai Reviczky-Társaság első esztendeje.

Folytatás.

A közgyűlés után az elnökség nyomában az alapszabályok jóváhagyása iránt intézkedett s azokat a polgármesteri hivatal útján a belügyminiszterhez terjesztette fel.

Miután pedig az alapszabályok 1913. évi november 1.-éig le nem érkeztek a kormánytól, a társaság választmányja elhatározta, hogy megkezdi működését.

És tényleg a működését 1913. november hó 29.-én egy nagyobb szabású, előkelő színvonalon álló irodalmi ünnepséggel megnyitotta, melyen összegyűlt a város és Barsvármegye színe-java s melyen Dr. Koroda Pállal képviseltette magát a budapesti Petőfi-Társaság is.

Az ünnepség a következő sorrendben folyt le:

1. Megnyitó beszéd. Tartotta: Köveskúti Jenő, elnök.

2. Reviczky Gyula, Költemény. Irta Dr. Keresk János, a Reviczky-Társaság főtájkára. Előadta: Dr. Novotny Ernő, a szini szakosztály előadója.

3. A Költő hazája. Reviczky barsamegyei elményei. Irta s előadta: Dr. Koroda Pál, a Petőfi Társaság tagja és a Reviczky-Társaság tiszteleti tagja.

4. Reviczkyról tartott előadást Dr. Paulovics István, Reviczky életirója és a Reviczky-Társaság tiszteleti tagja.

5. Farkas Tivadar, a Reviczky-Társaság tagja, szavalt Reviczky Imakönyvem című versét.

6. a) Godard: Barcarolle; b) Chopin: Ballade G.-Moll Zongorán előadta: Kleizner Pál, a Reviczky-Társaság tagja.

Ezzel azután megindult a társaság I. évi működése. Az I. év az elnökség és a tisztikar értekezletében történt megállapodás szerint az 1913. esztendőből állott, hogy a naptári évvel kezdeni s befejezni lehessen az évet.

A vezetőség megállapította a munkarendet. Az irodalmi szakosztály elnöke összeállította az estélyek tervszerű sorrendjét.

Az I. évben a már fennebb említett megnyitó ünnepségen kívül tíz rendes felolvasó estélyt tartottunk és pedig 1913. december 5.-én, december 19.-én, 1914. január 9., 16., 23., 30.; február 13., 27. és március 13., 27., napján.

Ezek az estélyeken felolvasást tartottak: Bathy László, Bobok Mariska, Fehér Flórián, főgimn. tanár, Fekete József tan. kép. tanár, Dr. Frommer Ignác, m. tb. főorvos, Czeglédy Sándor, nagyszőlő ref. lelkész, Jaross Ferenc el. isk. igazgató, Dr. Karafiáth Márius, m. tb. főorvos, a társaság irodalmi szakosztályának elnöke, Dr. Kiss Mihály, Barsvármegye árvászekének elnöke, Móricz Zsigmond fővárosi író, a társaság t. tagja., Dr. Novotny Ernő ügyvéd a társaság szini szakosztályának előadója, Csebi Pogány Virgí, lévai kir. járásbíró, Szentiványi Ödön főgimn. tanár, Rasovszky Kálmán k. k. tanár, a társaság titkára, Szilárd János, Tomcsányi János, kir. tanfelügyelő, Végh Isván, vámosladányi tanító, 1—1 estén.

Szabad előadást tartott: Dr. Laufer Lipót 1 estén, Schaffer Ferenc tan. kép. tanár, Bánó Ernő főgimn. tanár, fizikai kísérletekkel illusztrált segédkezése mellett 2 estén. Ezenkívül Dr. Karafiáth Márius 2 estén más tagok felolvasásait adta elő.

Versakkal szerepeltek: Halassy Valéria, Dr. Kiss Mihály, Dr. Radványné Ruttkay Emma, Thomáé József, Tóth István tanító 1—1 estén, Keresk János a társaság főtájkára, Köveskúti Jenő a társaság elnöke és Szabó S. Zsigmond, bajkai ref. lelkész 2—2 estén.

Szavaltak: Adler Gizi, Balbach Lilkó, Csépanyi Eleménné, Frecska Aranka, Jaross Margit, Halassy Ducsi, Kempfner Aranka, Dr. Laufer Lipót, Dr. Novotny Ernő, Rapoport Elza, 1—1 estén, Farkas Olga és Schaffer Ferenc 2 estén.

Énekelték: Dr. Heinrich Gyözöné 2 estén, Hertzka Erzsike 1 estén, Missik Istvánné 2 estén, Szilassy Dzsóné és Vály Ilonka 1 estén.

Zeneszámokkal szerepeltek: Belcsák László, Bircht Klára, Grimm György, Dr. Karafiáth Márius, Kahlert Gréte, Kocáb Hilda, Pikéti Tibor.

Zongorakiséretet szolgáltatottak: Árvay Mici, Belcsák László (6 isben,) Duschek Ernő, Köveskúti Jenő és Schuman Magda.

Az estélyek iránt Léva város és vidékének közönsége olyan szokatlanul nagy érdeklődést tanusított, hogy az estélyek kezdetén már zsufolóság megtelt a város ház nagyterme, melyet az alkalmakra Léva város polgármesterének és képviselőtestületének szívesességéből kapott a társaság. Örvendetes bizonyítéka ez a nagy érdeklődés a Reviczky-Társaság kulturális hivatásának és életvalóságának.

Az 1914. év folyamán tartottunk 3 választmányi ülést, és 1 közgyűlést. Mivel a Reviczky-Társaság választmányában felmerült az eszme, hogy a Társaság zeneiskolát alapítson, különösen a Társaság tevékeny elnöke és zeneszakosztályának elnöke Belcsák László buzgólkodtak és agitáltak a zeneiskola létrejöttén, s mert a zenei szakosztály elnöke a választmánynak azt jelentette, hogy elegendő számú növendék jelentkezett, a Társaság választmányja elhatározta a zeneiskola felállítását. A zeneiskola vezetésére két zenetanár is jelentkezett és pedig: Pikéti Tibor pozsonyi és Cziczka Angéla egri tanár. Pikéti a Reviczky-Társaság március 27.-én tartott estélyén mutatkozott be, míg Cziczka Angéla 1914. ápr. 5.-én Elefánt Iona zeneművész nő kíséretében a társaság által rendezett hangverseny keretében mutatta be zenetudását. Ez a hangverseny is igen szép anyagi és erkölcsi eredményt záruit.

Időközben a Belügyminiszter bizonyos módosítások végett visszaküldte az alapszabályokat. A választmány, majd pedig 1914. május 24.-én tartott közgyűlés elfogadja a módosított alapszabályokat, s megállapítja a zeneiskola s ezzel kapcsolatosan a dalok kör alapszabályait és az határozatilag kimondja, hogy a zeneiskolát már ez évi október hó 1.-én felállítja és a zenetanári állásra Cziczka Angéla egri zenetanárnőt hívja meg, aki állását még ez évi október 1.-én el is foglalja.

Tekintettel arra, hogy a módosított alapszabályok érteimében a választmányi tagjainak száma felemeltetett, a szakosztályi elnökök indítványára a választmány újból megalakított, illetve kiegészített. Ezek szerint a lévai Reviczky-Társaság választmányának tagjai:

I. Irodalmi szakosztály.

Választmányi tagok: Bándy Endre, Birtha József, Bódogh Lajos, Jaross Ferenc, Jónás Imre, Kopernicaky Kornél, id. Kriek

Segítsük a hadbavonultak családtagjait mezei munkájukban!

Jenő, csabi Pogány Virgöl, Berko István, Dr. Frommer Ignác, Liebermann Jakab, Szentványi Ödön, Pintér Ferenc, *Aranyos marótról*, Mailáth István alispán, Bodó János főjegyző, Tomcsányi János tanfelügyelő, Dr. Gyapay József, Dr. Zsanemák István, *Garamszentbenedek*, Dr. Haiczka Kálmán, *Ujbánya*, Köcsy Rudolf, Mészik István, *Körmöcbánya*, Szobolovszky István, Dr. Eleőd Tibor és Víz Fereacr, *Lévai járásból*, Cegléd Sándor, *N.-Salló*, Szabó S. Zsigmond, *Bajka*, Patay Károly esperes, *Alsó-Szece*, Báthy Gyula esperes, *Gr.-Ujfalu*, Patayné, szül. Farkas Gizella Garamszentgyörgy, Végh István Vámosladány, *Verebély*, Dr. Domény Gyula, végül Paulovics István *Sebecbánya*, Dr. Radványiné Ruttkay Emma Ujpest.

II. Zenei szakosztály.

Tagok: Beicsák Béla, Duschek Ernő, Dr. Heinrich Viktorné, Hertzka Erzsike, Naday Dénes, Szilassy Dezsőné, Schulpe Afonzné, Dr. Weinberger Adolfné, Tokody István, Dr. Karafiáth Marius, Tóth István, kántor, Grimm György, Rudnyansky Olga, ifj. Lakner László, Lakner Zoltán, Mészik Istvánné, Csiczka Angela.

III. Szini szakosztály.

Tagok: Árvay Mici, Dr. Balog Sándorné, Belosák Sándor, Farkas Todor, Kotke Ferenc, Pazár Zoltán, Rajczy Geza, Sziláyni Aurél, Beicsák Beláné, Beicsák Ionka, Csambel Józsefné, Farkas Olga, Frecska Aranka, Gergely Fülöpne, Jaross Margit, Jozefcsok Gazáné, Hetzer Dóra, Koczab Hilda, Koczab Vilmosné, Pólya Gizi, Rapoport Elza, Schwarzer Sándorné, Schuber Todor.

Jelenthető továbbá, hogy a közgyűlés által módosított alapszabályokat a polgármester útján a Belügyminisztériumhoz felterjesztettük, de innen esideig még le nem érkeztek. Mindazonáltal a Társaság működését tovább folytatta, de ezt nagyban gátolta az 1914. augusztus 1.-én kitört európai háború. Ennek dacára a zeneiskolát megnyitottuk s annak vezetését Csiczka Angéla zenetanárnő október 1.-én átvette.

Az elnökség és a tisztikar akként határozott, hogy a háborús állapotra való tekintettel a Társaság estélyeinek sorozatát folytatni a háború tartama alatt nem fogja. Ezt indokolta azon körülmény, hogy a háború kitörése alkalmával Léva városában mulatságok, szini előadások és más társas összejövetelek önmaguktól megszűntek s mert a tisztikar és választmány több tagja, mint katoná, hadbavonult. Mivel azonban a közönség a Reviczay-Társaság estélyeinek megtartása mellett nyilatkozott, a tisztikar és a választmány az 1915. év első 3 hónapjában háborús esek tartását határozta el, a melyekről referálmi az 1915. évi jelentés feladata leendő. Hogy az alakulás kezdete óta mily mértékben erősödött meg társaságunk, azt a pénztárnok által vezetett tagsági törzskönyv tanúsíthatja. Itt csak annyit jegyzek meg, hogy működésünket mindenütt elismeréssel honorárik és tiszteleti tagsági választásunkat a megválasztottak kitüntetésekkel szívesen fogadják.

Az 1914. év május 25 napján tartott közgyűlés tiszteleti tagokká választotta meg: Pósa Lajos és Kis József költőket, Pósa Lajost már halálos betegágyon érte társaságunk értesítése s helyette felesége köszönte meg megleghangu levelben a választást. Kis József szintén örömmel fogadta

a dísztagági választást, melyben írói működésének elismerését látja.

Ezekben voltam bátor röviden válaszolni a társaság első évi működését, kérvényesen jelentésem szíves tudomásul vételét.

Léván, 1915. május 25.

Kersék János.

főtktár.

Vége

A gyógypedagógia a háború szolgálatában.

A gyógypedagógia, mint neve is jelzi: a hibás, rendellenes, dolgozó, tényezőket elűtötésével, javításával fogalkozik. Az, amit az orvosi tudomány hatályán kívüli helyez; a gyógypedagógia körébe utaljuk. Ide tartoznak a különböző foku érzelmi, értelemi, erkölcsi, jellemi, kedélyi hibák, rendellenességek. Ezzerint a gyógypedagógia ott kezd, ahol az orvosi tudomány maga részéről befejező határpontokat állít.

Abnormis területekből hasznosítható területeket csinál. Ezzel a művelettel nagyot lendít a fejlődés kerekén, mert olyanokat, olyan egyéneket állít a munkakörébe, akik egyébként a család, a társadalom és az állam terhére lennének. Tény, hogy minél több munkaképes egyéne van a társadalomnak, annál jobb a boldogulás, gyorsabb, sürdómentesebb a fejlődés. Az abnormis egyének a munka valóságos keré köti. Ezért a gyógypedagógia munkája e tekintetben megbecsülhetetlen értékű. *A gyógypedagógia munkaköre most a folyó háború alatt tetemesen fokozódik.* Tudjuk, hogy a háború sok testi-lelki hibákat szüdoökát kezei.

Ide tartoznak azok a katonák, akiket a „rokkantság” fogalma körébe soroztak. Tehát: a bús, csonka kezű-lábu, siket, vak, ideg-, fékezű, értelemi, erkölcsi, stb. hibákban lelelő katonák.

Nem elégséges csupán az, hogy az ily katonák megélhetéséről, munkára való képesítéséről, stb. gondoskodunk; hanem vissza kell adnunk nekik mindazt, amit az iskola nyújtott, de a háború elvitt. Mert csak így remélhetjük azt, hogy megzavart lelki egyensúlyuk ismét helyreáll. Ezzerint pld. nem elég, hogy a vak katonát megtanítjuk bizonyos munkára, de egyuttal meg kell tanítanunk az írásra, olvasásra, számolásra, rajzra, stb., hogy ne hiányozzék az, amit az iskola annak idején nyújtott neki. Hasonlóképp nyilatkozhatunk más hibában szenvedő katonákról is. Ez a művelet nem az általános pedagógia, hanem a szakpedagógia: a gyógypedagógia hatáskörébe tartozik. Akkor, amikor az orvostudomány befejezte a rokkant katonával szemben vállalt kötelezettségét, a gyógypedagógia hatáskörébe nyílvánul meg.

Mert mit ér a pénz, a vagyon, melyet az emberszeretet gyűjtött össze a rokkant katonák segélyezésére, támogatására, fenntartására, hogyha a katoná nem részevülhet azokban a kincsekben, melyek a szellemet gyarapítják!

Elete sivár, kietlen s elégségtelen lesz. Ők, akik királyukért, hazájukért a megelőd hibák körébe estek, méltan megérdemlik, hogy róluk a szellemi élet szempontjából is gondoskodjunk. Enyhítjük fajdanukat; elkecserelelt életüket tegyük edesebbé.

Mi tehát a teendő? Valogassuk ki azokat a rokkant katonákat, akik gyógypedagógiai nevelés-oktatásra szorúlnak. Ne képedlmeskedjünk, mert minden késedelem súlyosítja a bajt. Ne halasszuk tehát a dolgot az u. n. jobb időkre; hanem nyomban fogjun hozzá a munkához. A vak katonákról már történt ezirányú gondoskodás. A munkára való tanításon kívül megtanítják őket a térben tájékozódni; továbbá írni, olvasni, számolni, rajzolni, stb. Fejlesztik a megelőd érzékszerveket; a hallást, a tapintást, az izomérzést, az ízlést.

Mert ezek vannak hivatva a hiányzó érzéket pótolni.

Mindaz különleges munkát, nevelést kíván. Azonban a vak katonák nevelése, oktatása még nem befejezett munka, melyet a rokkant katonák érdekében kell tennünk. Itt vannak még: a háborúban megsiketült katonák; akiket a szájról való leovasásra kell tanítani. A jobbkezt vesztett katonával szemben ismét mások a kötelességek. A balkezt jobbkezüvé kell tennünk, meg pedig neccsak a szoros értelemez vett munka, hanem a pedagógiai érdekek tekintetében is. Az ideges katonát ismét más pedagógiai elvek szerínt kell tanítani. Vannak katonák, akiknek az értelemet a háborús hatások kisebb fokra szorították. Ilyenek a *gyengeltettségű*, gyengeelméjű katonák, akiket újra kell kezdeni a tanítást, meg pedig a gyógypedagógia törvényei szerínt. Azadunk katonáira, akik az emlékezet terén hibásak. Az öntudat körei az öntudatlanba süyedtek. A gyógypedagógia feladata a lealudt köröket ismét felszínre: az öntudatba hozni. Ezeknek elfelejtettek írni, olvasni, számolni, beszélni; vannak, akik *szóvákságban* szenvednek. Ismerik a betűt, de elolvasni nem tudják.

Itt is a gyógypedagógiai beavatkozás kívánatos. Látunk olyan katonákat, akiknek a bal agyfeltekeje sérült meg. Ezek vagy csak részlegesen bizonyos szellemi folyamatok (ras, beszéd, olvasás, stb.) végzésére alkalmatlanok.

Amennyiben tudjuk, hogy a szellemi működések központjai az agykéreg bal feltekejében vannak elhelyezve. A gyógypedagógia a *balkezt* bizonyos műveletek által a jobb agyfeltekezen teremt meg a szükséges szellemi központokat. A hallónémát megtanítja beszélni, akiket a beszédmozgató központja sérült meg.

Íme röviden látjuk, hogy a gyógypedagógia nagy és fontos szolgálatot tehet a háborúnak és a társadalomnak. Hazánkban több siketnema, vak, gyógypedagógiai intézet van. Ugyaní az, meg pedig lehetőleg a nagy iskolák szümdőben, a gyógypedagógiai oktatásra szorú rokkant katonákat! Ne hagyjuk őket szellemi táplálék nélkül. Megérdemlik ezt a csekély áldozatot, mert hőiesen szüdoötek a hazáért, a királyért!

Szobolovszky István.

all. siketn. int. tanár.

A világháború kronikája.

Június 11.

Egyik tengeralattjárónk elsüllyesztí az Adrian a Medusa nevű olasz tengeralattjárót. — Pflanzler-Baltin serege Obertynen és Horodenkán át fokozatosan nyomul a Dnyeszter felé s csupán legszélsőbb szárnya, Csernovictól keletre, szorítoköz egyenlőre még defenzívára. — Az olaszoknak az isonzi, tiroli, karintiai fronton ellenünk intézett valamennyi támadását ismét visszaverjük. — Egy német tengeralattjáró elsüllyeszt két angol torpedónaszádót. — A Midilli elsüllyeszt egy orosz torpedónaszádót a Fekete tengeren. — Berlinben átadják az Unió jegyzéket.

Június 12.

Bukovinában az oroszok a Pruth melletti utolsó állásaikat is kénytelenek feladni. Pflanzler-hadsereg a Dnyeszteren való átkelést kierőszoalja, ezekben a harcokban 5000 orosz ejt foglyul s elfoglalja Zaleszczykít is, e fontos Dnyeszter hídfőt. — Linsingen serege megtamadjá az előnyomuló oroszokat s visszafoglalja Zuravnót. — Németek a varsói fronton és Prasznyisznál támadásba mennek át. — Az olasz harctéren kisebb ütkezetek és tüzrségi harcok folynak. — A németek a francia harctéren az ellenség támadásait Nieuporttól keletre és Mannekenwe-re mellett a Loretto magaslat keleti lejtőjén, valamint Souchez környékén visszaverik.

Június 13.

A kovnoi kormányzósgában Szavletlő északnyugatra csapataink elfoglalják Kuzel nevű orosz helységet 3350 orosz fognak el a szövetséges csapatok. — Galiciában a

sieniavai hídfőt s az összes támpontokat új-ból elfoglaljuk, s 5000 foglyot ejtünk. — Jaroslautól s Przemyslől keletre újból fel-éled a harc. — Pflanzler-Baltin serege elfoglalja Tysmienicát, Tlunacot és Oleszát. Az olaszok az Isonzo mentén Plavánál súlyos vereséget szenvednek. A karinthiai és tiroli határterületen az agyúharok tovább folynak.

Június 14.

Közép-Galiciában megismétlődik a május második nyugatgaliciai fronttörténe. Mackensen serege Jaroslautól keletre áttöri az orosz frontot és 1600 oroszot fog el. Az oroszok Moszcyszkánál is visszavonuloban vannak. Linsingen serege tovább folytatja előnyomulását Zydalov ellen. — Az oroszok támadásait Mikolajovtól délre Derzovnál csapataink véresen visszaverik. — Az olasz harctéren ma nem történik jelentősebb esemény. — A franciák a Lille Arras vonalon, Lievin-Arras között súlyos vereséget szenvednek.

Június 15.

Mackensen serege tovább üldözi az oroszokat. Az ellenség az előre elkészített állásaiban Javorovtól északnyugatra sem tud helytállani. A przemysli lemberg vasutvonaltól délre is visszavonulásra kényszerülnek az oroszok. — Marvitz tábornok elfoglalja Moszcyszkát. — Dnyeszter mentén is siker koronazza a szövetséges csapatokat. Linsingen tábornok elfoglalja a Jernpoltól nyugatra eső magaslatokat s lovassága eléri Mariampolt. — Eszakiengyelországban a németek elfoglalják Jednorozek helységet s az Orzyc folyó egyik hidját. — A franciák újra vereséget szenvednek a Lievin Arras fronton. — Az olasz harctéren kisebb jelentőségű harcok folynak. — Az angolok az U. 14. német tengeralattjárót elsüllyeszítik. — Dardanellák ostrománál jelentősebb esemény nem történik.

Június 16.

Galiciában a megvert orosz hadak maradvékai Cevkovon, Lubacovon és Javorovon át határolnak. — A Bóhm Ermolli-Marwitz sereg rohammal elfoglalja a lembergii úttól délre levő ellenséges állásokat és az oroszokat Szadova-Visznian és Rudkin túl visszaveri. — A Dnyeszter mocsarak és Zuravon között az oroszok némi tét nyerne. — Pflanzler-Baltin elfoglalja Niznirovot. — A felső Visztulától északra Woysrsch csapatai visszaverik az elfoglalt állásaink ellen intézett orosz támadásokat. — A francia harctéren az orosz vereségek hatása alatt a franciák és angolok sok helyen és nagy erővel támadnak, de sikertelenül.

Június 17.

A lembergii úton a Bóhm-Ermolli-féle hadsereg csapatai erős orosz utóvédeket a Vereszycza mögé vetik vissza és Grodek nyugati részét elfoglaljuk. — Mackensen serege Közép-Galiciában a galiciai hataron át szorítja az oroszokat. Elfoglaljuk Lubacovot, Niemirovot és előrenyomulunk Janov felé. — Az olaszokat az Isonzo arcvonalon csapataink ismét többször visszaverik, Krn szikla-ví-deken a hegyi csapatok harcai tovább tartanak. A franciák és az angolok a francia-belga harctéren több helyen megkísérelt támadásait a németek visszaverik. — Németek az Anglia északi partjai ellen léghajótámadást intéznek. — Imbrosz szigetnél elpusztul egy Agemennon típusu páncélos.

Különfelek.

— **Vármegyei közgyűlés.** Barsvármegye törvényhatósága 1915. június 17-én közgyűlést tartott, amelyen az olasz hit-szegés fölött megbotránkozásának adott kifejezést és az orosz lépéssel utatlatát és megvetését fejezte ki. A törvényhatóság lelkes eljenzésével fogadta Keltz Gyula főispánnak a harctéri helyzet biztató alakulásáról tett jelentéseit. A közgyűlés a levai járás főszoal-ábrójává **Bercely Miklóst**, szolgabírákká **dr. Spengler Jánost** és **Gaspáretz Bélát** választotta meg. Mindhárom előpített tisztviselő jelenleg a harctéren tejesit szolgálatot.

— **Kherndl János temetése.** Az őszinte és mély részvételnek a legszelebb körben történt megnyilatkozása mellett a hó 14-én, délután 5 órakor temették el Léván **Kherndl János** kir. tanácsost, levai földírtókat, a szelízi gróf Breuner uradalomnak 57 éven át volt hűséges és lankadatlan buzgalmu jószágfőügyelőjét, akit a grófi család és annak összes rokonsága életében őszintén szeretett s mindig kinttintető nagybecsűlésben részesített, halála után pedig a legnagyobb kegyelettel adóztak emlékének, ami abban nyert megható kifejezést, hogy a családból a temetésen megjelentek és kondoleáltak: özvegy Withead, született Breuner grófné fával és Auersperg Károly herceg és Johanna hercegnő. A gróti család és rokonsága tagjai közül koszorúikkal rótták le kegyeletüket: özvegy gróf Breuner Agostonné, herceg Ratibor Viktorné, herceg Auersperg Karolyne, özvegy Coudenhove Kunóné, Herberstein Herbert grófné, herceg Schönburg Hartenstein Agata, gróf Stubenberg Camillo és neje, özv. Withead Breuner grófné, herceg Auersperg Adolf és Karoly, Withead Mari és John, Withead Franz és Róbert, lovag Trapp György és neje. — Emlétként méltóan találjuk, hogy Trapp György sorhajóhadnagy sülyesztette el a franciáknak egyik legnagyobb csatahajóját, a Leon Gambettát, amely vitéz tetteit a király a Lipót-renddel tüntette ki hadiflottánknak legkiválóbb hősiét. — Koszorúkat küldöttek még: a Barsvármegyei Gazdasági Egyesület, a szelízi uradalom tisztviselő, a Levai Nőegylet, Ordódy Eudróné, a Zselízi Gazdakör, Dombay Vilmos, a Barsvármegyei Gazdasági Egyesület elnöke, dr. Balogh Sándor levai ügyvéd és testvére. — A nevezettek kivül a család tagjai, a rokonság és az általában tisztelt elhunytak számos jó barátja és ismerőse halmozta el a ravatlat koszorúival. A gyászos szertartást, amelyen nemcsak a város, hanem a megye vidék lakossága is igen nagy számban volt képviselve, — Babó László prepost fényes segédlet mellett, főpapi oratósiában, intulával végezte. A temetésen a vármegyét Malits István alispán, dr. Persay Ferenc főügyész és Benkovich Guidó főszolgabíró képviselték. Keltz Gyula főispán, aki elfoglaltsága miatt nem jöhetett el, — távirattal jelezte ki legmélyebb részvételt. Léva város tanácsa a polgármester vezetése alatt veit részt a temetésen. A kedves és jólelkű férfiak emlékét méltó kegyelettel fogjuk őrizni.

— **A főispán látogatása a Tani-tók Házában.** Keltz Gyula cs. és kir. kamarás, vármegyei főispánja a hó 15-én délelőt látogatásával ürvendzette meg a József Főherceg Barsvármegyei Tani-tók Háza, ahol a gondok kialszolásai mellett megtekintette az internátus szép helyiségeit és élénken érdeklődött a Ház ügyei iránt. Beirván nevét a vendéglőnyibe, távozásakor a Ház celszerűsége és peidas berendezése fölött tejes meglegedésének adott kifejezést.

— **Az új termés lefoglalása.** A hivatalos lép csejtörtéki szama tette közze a kormány azon rendelkezést, amelyel megállapítja az új termés lefoglalásának és értékesítésének felteteleit. A rendelkezésben az 1915. évi buza-, rozs-, ketszeres-, árpa- és zabtermésnek árusítása és forgalomba hozatala csak a rendelkezés szabályai szerint történhetik. E vegből minden termelőnek az említett cikkben levő termése a közlemezés, a közszűséglet céljaira zár alá kerül.

— **Hadifoglyok felhasználása gazdasági munkákra.** Hogy a gazdasági erőknek a legmesszebb menő támogatása részesüljenek, a honvédelmi miniszter a hadügyminiszterrel egyetértően akként intézkedett, hogy ilyen munkák elvégzésére hadifoglyok magacsook részére ketszázon aluli, még pedig mar harmincas vagy annál nagyobb munkacsoportokban kiadassanak, ha őrizetből maga a munkaadó gondoskodik. Ily esetekben az eljárást is egyszerűbbé tették, smennyiben harminctől ketszázig terjedő főből álló munkacsoportok kiadásért közvetlenül a katonai parancsnokságok (hadtestparancsnokság) intézkedhetnek s

ennélfogva a kérvények is közvetlenül a terület szerint illetékes katonai parancsnoksághoz nyújtandók be. A ketszáznál nagyobb munkacsoportok azonban, mint eddig, ezentul is az illetékes főispánok útján a honvédelmi, illetve a hadügyminisztertől kérelmezendők. A részletes rendelkezéseket a hatóságok már megkapták.

— **Az inasiskolák záróünnepélya** a jutalmak kiosztásával ma delelőt 11 órakor, a városbáza nagyteremben lesz megtartva. Léva város közönségét, mint iskola fenntartót, **Csekey Vilmos**, városi tiszt főügyész fogja képviselni. Az ünnepegen az érdeklődőket szivesen látja a felügyelő bizottság.

— **Léva—Nagysurány új menetrendje.** Tegnap óta a surányi reggeli vonat nem 5 óra 48 perckor, hanem már 4 óra 48 perckor indul Léváról s a Nagysurányból Lévárára éjjel 11 óra 28 perckor érkeztet vonat elmarad, e helyett a Nagysurányból délután 5 óra 20 perckor induló vonat Lévárára este 7 óra 38 perckor értezik. Ezen vonatok az Aranyosmarórtól **Zsitva-fődémesen** való átszállással, — csatlakozása van.

— **Ovakodjunk a Perc vizétől!** A Garam felső folyásánál — mint értesülünk — már több koleragyánus eset fordult elő, amiből azt következtetik, hogy a folyó vize valószínűleg meg van fertőzve. Tudvalevő, hogy a mi Percünk a Garamból vezetett csatorna s ezért a dolog bennünket is a legközelebbben és közvetlenül érdekel. Ora intjusz tehát ugy a város, mint a Garam és a Perc mentén levő községek lakosait, hogy a gyand vizekben ne fürdjenek és azokat sem ivásra, sem főzésre, sem mosásra ne használják.

— **A Garamvölgyi Csukorgyár tranzakciója.** Az osztrák főminiszter és lovag Schoellerek által a barsvármegyei Oroszán alapított Garamvölgyi Csukorgyár R. T. — mint a *Közgazdaság* írja — június 30-ára egybehívott evi rendes közgyűlése határozott fog a társaság jelenleg 4,800,000 koronás alaptőkéjének 2 millió 400,000 koronára való leszállítása és két-két részvénynek egy-egy 500 korona névértékű részvényre való egyesítése tárgyában, valamint ezzel kapcsolatban az alaptőkének 4800 darab 500 korona névértékű új részvény kibocsátása által 2,400,000 koronával való fölemelése tárgyában. Ezenkívül határozott fog a közgyűlés a „Zuckerfabriken Schoeller & Co. A. G.“ céggel létesítendő megállapodás tárgyában. Itt említjük meg hogy a társaság 1913. évi mérleget 553,119 korona veszteséggel zárta.

— **Halál okozott testi sértésért hat évi fegyház.** Folyó évi február egyik estéjen **Artusz Flóris** berekajai lakos, amint ezt annak idejen lapunkban is közöltük, — unokatestvérét, **Ferenczy Józsefet**, akitől irigyeit, hogy vagyoniag jobban gyarapodjék, mint ő s akivel ezért állandóan évelődött, — a kőszeg korcsmájában egymás között történt heves üszeszólalkozás után a korcsma mellett megtámadta és szabkeseivel oly súlyosan megsebesítette, hogy Ferenczy, akit azonnal a levai kórházba szállítottak, — utközben meghalt. — A vádolt felett — tekintettel a háborús állapot miatt tett kiveteles intézkedésekre — nem az esküdttöróság, hanem a szakbírósg ítélezett, amely Frusz Flórisra halált okozott testi sértésért hat évi fegyházbüntetést szabott. Az ügyész súlyosbírtásért, a vádolt pedig enyhítésért felelt.

— **A hadi kenyér alkonya.** A földmívelésügyi miniszter leiratban felhívta a városokat és vármegyeket, hogy sürgősen terjeszsenek fel javaslatot a kormányhoz a buza-, rozs- és árpaliszt keverési arányának megváltoztatásáról illetőleg. Egyben pedig mutassák ki azt is, hogy az új keverési mód mellett mennyi tengerliszt szabadul fel és abból mennyit engedhetnek át a földmívelésügyi kormányknak gabonaliszt ellenében. Mindenki csak örülhet ennek az újabb rendelkezésnek, mert az eddigi keverési mód nem mondható valami szerencsésnek. A jövő hadi kenyérbe tehát nem szándékoznak kukoricalisztet keverni, amely igen rövid idő alatt romlik, csak a frissen őrölt

élvezhető igazán. Állandóan pedig kis mennyiséget öröltetni, nem hajtható mindig végre. Szerencsés gondolat tehát, hogy a kukoricaliszttal való keverést mellőzni akarják. A kukoricalisztből tisztán élvezhetőbb étel készíthető, hosszú még elég sokféle. Tehát ne az eladás előtt keverjék össze a kukoricaliszttal, hanem mindenki kapja meg azt tisztán és keverje otthon úgy, ahogyan tetszik.

— **A németek blokádháboruja.** A német hadihajók, eskák és tengeralattjárók eddig 322, mintegy 1.005,459 tonnatartalmu angol és 66, mintegy 148,293 tonnatartalmu, más lobogó alatt járó gőzöst pusztítottak el. A hajókban és rakományokban okozott kár egész bátran másfél milliárd koronára tehető.

— **Cimbejelentőlapok.** A kereskedelemügyi miniszter azon célból, hogy a fürdő-, gyógy- és nyaraló helyeket felkeresők és a turisták minél kényelmesebb uton és módon rendelkezhesenek postai küldeményeik és távirataik kézbesítése, valamint levelezéseik, hírlapjaik, postautalványai és távirataik utanküldése iránt, 1907. évben „Cimbejelentőlap“-okat rendszeresített. Ezen cimbejelentőlapok ingyen adatnak. Ami a cimbejelentőlapok mikénti kitöltését illeti, e tekintetben a cimbejelentőlapok szövege kellő tájékoztatást nyújt. Mindazonáltal megemlítjük, hogy a csomagok és pénzeslevelek utanküldése iránti rendelkezésre a cimbejelentőlapok csak akkor használhatók, ha a címzett a megkereső m. kir. posta (távírda) hivatal előtt ismeretes, vagy magát költőleg igazolja, továbbá, hogy a cimbejelentőlapok a személyazonosság igazolására egyáltalán nem szolgálhatnak. Cimbejelentőlapokkal csak a helybeli, vagyis azon m. kir. posta (távírda) hivatalnál lehet rendelkezni, melynek székhelyén vagy kézbesítési körében a rendelkező egyen tartózkodik. A cimbejelentőlapoknak a m. kir. posta (távírda) hivatalhoz való juttatása tekintetben megjegyzendő, hogy miután az érdekelte fel a cimbejelentőlapot kitöltötte, azt a levélgyjűjtőszekrénybe dobhatja vagy közvetlenül is a m. kir. posta (távírda) hivatalhoz juttathatja; de az ily cimbejelentőlapokat mozgó (kalauz) posta levélgyjűjtőszekrénybe bedobni nem szabad.

— **A drága földárak nem változtak.** Bár a háboru kitörése óta az ingatlanforgalom rendkívül megcsappant, érdekes tünet: a földárak legtöbb helyen ma sem alacsonyabbak, mint a háboru előtti időkben voltak. A jelenlegi magas gabona- és állatárak mellett érthető is, hogy az árak nem csökkentek, mert ha a terményt dupla áron értékesíti a gazda, akkor a földárak nem is mutathatnak lefelé irányuló tendenciát. Tekintetbe kell venni továbbá azt is, hogy a földművelő népet a hadvezetőség készpénzzel fizette ki a requirált cikkekért és így bővíben levén a pénznek, szívesebben vásárolnak érte földet, minthogy takarékos betét alakjában gyűmölcsöztetnék. Háboru után, ha majd a hadbavonult gazdák visszatérnek, bizonyára nem lesz kisebb a földéhség, mint eddig volt, úgy, hogy a földárak előreláthatólag nem fognak csökkenni ezután sem.

— **Rendelet a tanítók szünidejéről.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelyben korlátozza az állami elemi népiskolai tanítóknak a nagyszünidő alatti szabadságukat. A rendelkezés értelmében — tekintettel arra, hogy úgy az állami elemi népiskolai tanítók, mint az állami tisztviselők a háboru tartama alatt szükesség esetén közigazgatási segédteendők végzésére igénybevehetők, — a tanítók az iskolai szünidők alatt is szolgálati helyükön tartoznak maradni és szolgálati helyüket csak a tanfelügyelőnek a törvényhatóság vezetőjével történt előzetes megállapodás alapján szabadni és bármikor visszavonható irásbeli engedéllyel hagyhatják el. Az idén a jutalmak és segélyek kiosztásánál a miniszter első sorban azokat a tanítókat veszi figyelembe, akiket a szabandevő teendők végzésénél igénybevettek és ezért utasítja a miniszteri rendelet a tanfelügyelőket, hogy ezekről a tanítókról külön kimutatást készítsenek.

— **A kézfegyverek és a hadügyminisztérium.** Hivatalosan közlik: A hadügyminisztériumhoz számos megkeresés érkezett tisztak, katonai hivatalnokok és magánosok részéről szíránt, hogy beszállíthatnák-e magántulajdonaikban levő katonai fegyvereket? Különösen a Werdnle féle fegyvereket ajánlották fel tömegesen. A hadügyminisztérium képtelen a sok kérdésösödésre válaszolni s felhívja az érdeklődőket, hogy megkeresésükkel forduljanak a legközelebbi katonai hatóságokhoz.

Színház.

A legutolsó három előadás igazán üdítő harmat volt arra az álmos hangulatra, mely félelmesen kezdett terjedni a zsinórpaddás fölött s onnan ki, előre is.

Szombaton Szabó Ferenc és Deák Gyula napja volt, akik *A két jómódár*-ban művész szárnyaikon tetszésük szerint vitték sajnálatraméltóan kis közönségüket a szűnni nem tudó nevetés hangulatába. A bohózat csodálatos agyafurtsággal szerkesztett helyzet komédia s el kell ismernünk, hogy az előadás sikeréhez látható szereptudásukkal s tőlük telhető ambíciójukkal azok is hozzájárultak, akiknek a művészete egyébként a Szabó Ferenc és Deák Gyula által képviselt Olympustól észrevehetően messze van.

Vasárnap Szabó Ferenc és Szabó Ferenc nagy házat vonzottak Rákosi Jenő régi parasztdrámájának, a *Magdolná*-nak előadására. Az ő művészetük ismét minden fényességgel ragyogott s egy-egy hatalmas drámai jelenésük a lelkünkbe holnap, holnapután is visszajár. Igazán kár, hogy mellettük csak nagyon kevesekről: a naiv szerepében kedves, sokszor megható Kállay Jolánról, az új jelzőkkel már alig illethető Deák Gyuláról és Berengnéről emlékezhünk. S milyen bosszantó, hogy a karzat mindig s a földszint egyrésze sokszor nevet s mikor Deák Gyula gyönyörűen megjátszott, poétikusan szép komoly szerepében, egy siri csöndbe kényszerítő drámai jelenetben zálogházról beszél, ezért a szóért fönt kitor egy percig tartó tapsvihár, a színpadon le-

hanyatlik a művészet feje, a mi szemeknk elé pedig a bosszuság sötét függönye gördül.

Szerdán Szabó Ferencné jutalomjátékául Bródy Sándor *Tanítónő*-jét láttuk. A darabnak ultramodern, vizualtjáró erkölcsét mi nem értjük s ne is értjük. De mert vidékről nem illik szembeszállni a divattal, csodáljuk meg Bródy Sándor alakjait, akik nem mi vagyunk s ne is legyünk. Igaz élvezettel gyönyörködtünk Szabó Ferencné elragadó játékában. Szabó Ferenc, Berengné, Deák Gyula, Koronkai Rózi s az új, szimpatikus Szendrő Gyula pedig olyan jó összájátékot produkáltak, hogy az élvezetes estéért a ritkaszép telt ház igazán jutalomnak mutatkozott.

B u c s u s z ó .

Mindazon barátaim és jó ismerőseimnek, kiktől a harctérre szóló bevonulásom alkalmából személyesen nem bucsuzhattam el, ez uton mondom Isten hozzádot s kérem, tartsanak meg jó emléküben.

Léva, 1915. június hó 18.-án.

Balogh Lajos,
alezredes.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzése

1915. évi jún. hó 13-ól 1915. évi jún. hó 20-ig
Születés.

A szülők neve	A gyermek nemje	A gyermek neve
Virág József Holeczka Ilona	fiú	István
Varga János Plessinger E.	leány	Emília
Ledenyi Pál Mészáros J.	leány	Eszter
Tam Mihály Rajcsánvi K.	fiú	Mihály Vilmos

Halalozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
özv. Kalapos Jánosné	82 éves	Agg. kimerülés
Podani Mihály	20 éves	Tüdővész
Rubinfeld Salamon	31 éves	Hasihagyász
Rom Margit	13 éves	Tüdővész

KNAPP DÁVID

mezőgazdasági és varrógépek nagy raktára

Telefon szám: 33.

Léva n.

Telefon szám: 33.

Piactéren, nagy kiterjedésű gépraktáram céljára épült házamban nagy választéku állandó gépkiallítás van berendezve

Hazai gyártmányu gépek:

Ganz-féle motorok minden nagyságban Hopferr és Schrantz gözcséplő készletek, eredeti Melichár-féle vetőgépek, Bächer-féle ekék és talajművelő eszközök, valamint minden e szakba vágó gépek és géprészek Világhírű RAPID láncoskntak.

Legjobb minőségű tártarménykamrák elkészítése és felállítása jutanyos árakban.

Lévai piaciárak.

Kovátvenstő : Dr. Horváth Gyula rendőrkapitány.

Buza m. mázsánként 39 kor. 50 fillértől
39 kor. 50 fill. Kétszeres 30 kor. — fill. 30
kor. — fill. Rész 32 kor. — fill. 32 kor.
— fill. Arpa 27 kor. 50 fill. 27 kor. 50 fill.
Zab 24 kor. — fill. 24 kor. — fill. Kuko-
rica 27 kor. 50 fill. 27 kor. 50 fill. —
Lencse 80 kor. — fill. 80 kor. — fill. —
Bab 80 kor. — fill. 80 kor. — fill. —
Köles — kor — fill. — kor. — fill.

Nyilttér.

Kereskedelmit végzett

gyorsírásban és gépirásban j á r t a s

— hivatalnoknő állást keres. —

Cím a kiadóban.

Bér-cséplést

elvállal tiz lóerős elevátor
és önetetővel teljesen új
cséplőgarnitúrával esetleg
községeknek is előnyös
feltételekkel.

Értekezni lehet

Taubinger Ágoston örökösseinél

TÓRE up. Alsóvárad

SZABÓNŐ.

Úgyes leány-szabónőhöz felvéte-
tetik állandó munkára, 2 korona
napi fizetéssel. Ugyanott tavuló
.. .. leány is felvétetik

SCHVARCZ MARGIT

Botka-utca 5 szám.

Nevelő

szüneti foglalkozásra 3 elemi
iskolai tanuló mellé kerestetik.

Cím:

Dr. Gyapay Edéné

LÉVÁN, Ladányi-utca.

Állást keres.

Egy hét gimnáziumot végzett
diák a szüneti tartamára
.. .. megfelelő állást keres

Cím a kiadóhivatalban.

KIADÓ LAKÁS.

Báti-utca 4. szám alatt levő
Budai-féle vendéglő helyiség
lakással együtt november 1-től
kiadó. Bővebb felvilágosítás

Tonhaiser Mihálynál

— Hegyalja-utca 2. szám. —

2083. szám, kig 1915.

Málna, fekete szeder és nadragulya szedési jog bérbeadása.

Ujbánya szab. kir. r. t. város az 1915. évi június 25.-én d. e. 10
órákor a városnáz tanácstermében tartandó zárt írásbeli ajánlatokkal egybe-
kötött szóbeli nyilvános árverésen bérbeadja a város tulajdonát képező erdő-
területen gyakorolható málna, fekete szeder és nadragulya szedési jogot 1915.
évi július hó 1.-től 1915. évi október hó 15.-ig terjedő 3 és fél bavi időtartamra.

Kikiáltási ár hétszáz (700) korona.

Bánatpénz hetven (70) korona.

Utóajánlatok el nem fogadtnak.

Az árverési és szerződési feltételek az ujbányai m. kir. járási erdő-
gondnokságnál és alulírottánál megtekinthetők.

Ujbányán, 1915. évi június hó 14.-én.

Kotiers Emil,
polgármester.

TAVASZI VÁSÁR!

KERN TESTVÉREK

FÜSZER-, GYARMATÁRU- ÉS VASNAGYKERESKEDÉSE

ALAPITTATOTT 1881.

LÉVÁN.

TELEFON SZÁM 14.

Legjobb fűszer- és csemegeárak.

Naponta friss felvágottak.

Főtt prágai sonka, teavaj.

Legjobb minőségű kávék.

„Gloria“ pörkölt kávé különlegesség.

Csemegebor, likőr, cognac, pezsgő stb.

Virág-, konyhakerti- valamint mezőgazdasági magvak.

Vasárak és konyhafelszerelési cikkek.

Valódi nikkel, aluminium, sphinx, zománczott lemez és öntöttvas
konyhaedények, modern háztartási cikkek. Villamos főzőedények,
torralók és vasalók.

GAZDASÁGI CIKKEK:

Ásó, kapa, lapát, csékány, aczélvilla, fűrés, ojtókés, metszőolló,
ágfűrés, tömlő, szivattyu, vízmentes ponyva, gépszij gyári áron.

Összes kerti-, mezőgazdasági-, méhészeti-
és tejgazdasági szerszámok. — — —

Építési anyagok: cement, gipsz, mennyezet nád, vasgerendák, horga-
nyozott sodronyfogat kerítés nagy raktára. — —
Szuperfoszfát lerakat.

A KÖZSÉGI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETÉNEK
SZERZŐDÉSES SZÁLLÍTÓI.